

3. Безтелесна Л.І. Суть та чинники впливу на конкурентоспроможність вищих навчальних закладів / Л.І. Безтелесна, І.А. Либак // Економіка і суспільство. – 2017. – №9. – С. 145–151.

4. Сафонова В.Є. Теоретичні підходи до аналізу чинників та умов впливу на якість вищої освіти / В. Є. Сафонова // Стратегія розвитку України. – 2011. – № 3. – С. 37–43.

5. Про вищу освіту [Електронний ресурс] : Закон України № 1556–VII від 01.07.2014. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18/page>.

6. Пірус В.О. Зовнішні та внутрішні фактори впливу на інноваційний розвиток вищих навчальних закладів в Україні / В.О. Пірус // Науковий вісник Ужгородського національного університету. – 2017. – Випуск 12. Частина 2. – С. 90–93.

ОРГАНІЗАЦІЯ ВЕДЕННЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ТА СКЛАДАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ УКРАЇНСЬКИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ В УМОВАХ АДАПТАЦІЇ ДО ВИМОГ СВІТОВОЇ ЕКОНОМІКИ

*Русал В.С., студентка, Якимчук Т.В., к.е.н., доцент
Херсонський національний технічний університет*

На сьогодні, в Україні з переходом до ринкової економіки і ускладненням господарських зв'язків зростають, відповідно вимоги до управління економікою. Прийняття обґрунтованих управлінських рішень і забезпечення їх реалізації неможливе без раціональної організації використання сучасної обчислювальної техніки. Рівень управління економікою підприємств і об'єднань значною мірою залежить від повноти, обґрунтованості і достовірності інформації, яка міститься в бухгалтерському обліку і звітності.

Від того, як організовано бухгалтерський облік на підприємстві, як він виконує свої контрольні функції, великою мірою залежить рівень економічної роботи. Чим раціональніше організовано бухгалтерський облік у господарстві, чим менше він потребує затрат праці облікових працівників, та тим більше залишається у них часу для аналізу і контролю.

Європейська правова система слугує гарним прикладом для багатьох правових систем: англійської, німецької, французької, скандинавської, які, в поєднанні з іншими політичними та економічними відмінностями, створили величезну різноманітність систем бухгалтерського обліку, знижуючи якість і порівнянність показників фінансової звітності різних країн в умовах глобалізації та зростання інвестиційної активності бізнесу. Визнаючи це, країни-члени ЄС були першими країнами, які зробили перші кроки в напрямку конвергенції бухгалтерського обліку і фінансової звітності. На сучасному етапі міжнародної інтеграції у сфері економіки посилилась увага до проблеми уніфікації бухгалтерського обліку. Зараз відомі два основні підходи до вирішення цієї проблеми: гармонізація і стандартизація[1].

Гармонізація обліку передбачає певну відповідність та злагодженість, дотримання принципів ведення бухгалтерського обліку, складання звітності групою країн чи їх об'єднанням, наприклад країнами ЄС. Гармонізація передбачає поєднання та взаємну відповідність законодавства країн щодо регулювання бухгалтерського обліку, існування в кожній країні своєї моделі організації обліку і системи стандартів. Головне завдання

гармонізації полягає в тому, щоб облікові стандарти суттєво не відрізнялись від аналогічних стандартів в інших країнах – членах співтовариства, тобто знаходились у гармонії один з одним.

Першим кроком на шляху до інтернаціоналізації та гармонізації діяльності країн ЄС було запровадження принципу досягнення рівних економічних умов у рамках Європейського співтовариства. Одним із завдань ЄС було гармонізація систем бухгалтерського обліку країн-членів ЄС шляхом узгодження методологій обліку різних країн. Для вирішення цього завдання опубліковано низку нормативних документів, які називаються Директивами, або законами, які були присвячені уніфікації вимог щодо розкриття інформації та бухгалтерської звітності, тобто встановлювали основні положення ведення обліку і складання фінансової звітності, які країни-учасниці інтегрують в національне законодавство. Так, у країнах з континентальною моделлю обліку (Австрія, Німеччина, Франція) впровадження норм директив ЄС законодавчо закріпило вимоги щодо якості, корисності і цінності фінансової інформації, що вплинуло на зростання інформативності фінансової звітності та зниження впливу податкового законодавства на бухгалтерський облік і фінансову звітність. У країнах з англо-американською моделлю обліку (Великобританія, Ірландія) фінансова звітність спрямована на задоволення інформаційних потреб інвесторів та кредиторів, а бухгалтерський облік регулюється незалежними від податкового законодавства організаціями, що зумовило значно менші зміни в національному законодавстві з регулювання обліку і складання фінансової звітності[2].

Наприклад, у Німеччині зміни в обліковій політиці, які впливають на поточний дохід, повинні бути юридично погоджені з Комерційним Кодексом. У Бельгії, Італії та Іспанії застосовується інша практика, а саме: усі коригування повинні проходити через рахунок «Прибутків і збитків» за минулий звітний період. Слід відмітити, що облікова практика цих країн визнає збитки від скорегованих подій, але не доходи. У Франції, наприклад, усі зміни повинні проходити через рахунок «Прибутків і збитків» за екстраординарними статтями. Якщо зміни в обліку викликані удосконаленням облікової системи, то всі коригування повинні відноситися до «Резервів». Усі події, що не підлягають коригуванню відповідно до основного принципу «діючого підприємства», повинні бути детально проаналізовані в окремому документі – управлінському звіті.

Однією з особливостей зарубіжної облікової практики є те, що у великих компаніях готуються два варіанти облікової політики. Перший, який складається на початку року, є начебто формальним, оскільки служить позначкою діючих національних облікових принципів, відпрацьованих в даній компанії в минулому році, з передбачуваними змінами і уточненнями в наступному році. Другий варіант складається в кінці звітного року перед складанням звітності. Тобто протягом року на фірмі облікова політика може змінюватись.

Тож, зважаючи на розширення інтеграційних процесів у розвитку світового господарства, значної популярності набуває ідея стандартизації бухгалтерського обліку. Стандартизація обліку передбачає встановлення єдиних норм і вимог щодо бухгалтерського обліку, застосування уніфікованого набору стандартів, що регулюють облікову подію та її відображення у звітності. Стандартизація дає змогу глобалізувати облікову політику, принципи і систему бухгалтерського обліку та звітності. Вона здійснюється в рамках уніфікації обліку на міжнародному рівні, яку проводить Комітет з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (International Accounting Standards Committee, IASC).

Найсуттєвішою особливістю сучасного етапу міжнародної стандартизації бухгалтерського обліку та звітності слід вважати орієнтацію зусиль на чітке і прозоре відображення інвестиційних операцій на фондових ринках. Міждержавна облікова політика включає аспекти облікової політики підприємств-членів міждержавних об'єднань. Міжнародна практика свідчить, що облікова політика в різних країнах має

деякі специфічні особливості. Наприклад, у Великобританії та Нідерландах облікова політика менше структурована, не настільки деталізована й не так формалізована, як у США.

Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку та фінансової звітності мають рекомендаційний характер, проте саме їх зміст є основою створення нормативно-правового забезпечення облікової політики в Україні[3].

Отже, з метою створення єдиних правил ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності, які є обов'язковими для всіх підприємств, гарантують і захищають інтереси споживачів інформації, в Україні здійснюється державне управління обліком і звітністю. Управління методологією бухгалтерського обліку і фінансовою звітністю здійснює Міністерство фінансів України, яке з урахуванням загальноприйнятої у міжнародній практиці системи обліку і статистики розробляє національні Положення (стандарти) бухгалтерського обліку, типовий План рахунків виробничо-господарської діяльності підприємств і організацій України (крім банків і бюджетних), визначає принципи і методи ведення обліку і складання фінансової звітності. Нормативні акти з питань бухгалтерського обліку і звітності, які використовуються державною статистикою, Міністерством фінансів погоджуються з Держкомстатом України. У зв'язку з затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 28.10. 98 № 1706 Програмою реформування системи бухгалтерського обліку із застосуванням міжнародних стандартів і створення національної системи обліку при Міністерстві фінансів України з висококваліфікованих наукових працівників, спеціалістів міністерств та інших центральних органів, органів виконавчої влади, підприємств, представників громадських організацій, бухгалтерів і аудиторів створено

Методологічну раду з бухгалтерського обліку з метою:

- організації розробки і розгляду проектів нормативних положень (стандартів) з ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності;
- удосконалення організаційних форм і методів бухгалтерського обліку в Україні;
- методологічне забезпечення впровадження сучасної обчислювальної техніки, збору й обробки обліково-економічної інформації;
- розроблення рекомендацій щодо вдосконалення системи підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації облікових працівників[4].

Міністерства та інші центральні органи виконавчої влади, в межах своєї компетенції, відповідно до галузевих особливостей розробляють на базі основних положень (стандартів) бухгалтерського обліку методичні рекомендації щодо їх застосування. Так, згідно з Законом України "Про цінні папери і фондову біржу" особливості бухгалтерського обліку операцій з цінними паперами встановлює Державна комісія з цінних паперів і фондового ринку за погодженням з Міністерством фінансів України і Національним банком України. Відповідно до Положення про Комітет у справах нагляду за страховою діяльністю, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 14.03. 94 № 166, цей Комітет розробляє і подає Мінфіну та Держкомстату України пропозиції щодо впровадження єдиних методологічних основ бухгалтерського обліку і звітності в страхових організаціях; встановлює правила формування і розміщення страхових резервів та відображення їх в обліку[5].

Також, підприємства мають право розробляти систему внутрішньогосподарського (управлінського) обліку, звітності і контролю. Ця система включає форми документів, стандартів, звітів і затверджується керівником підприємства (уповноваженим органом).

Отже, досвід інтеграційних процесів бухгалтерського обліку і фінансової звітності в Європі свідчить, що протягом тривалого часу (більше 40 років) відбувалася поступова гармонізація систем бухгалтерського обліку країн-членів ЄС шляхом адаптації

національного законодавства та узгодження методологій обліку різних країн, у тому числі для малого бізнесу. Починаючи з 80-х років ХХ ст. ЄС розробив кілька директив гармонізації фінансової звітності з метою зниження різноманітності процедур ведення обліку і складання фінансової звітності. Подальший розвиток гармонізації спостерігався протягом 90-х років з прийняття рішення щодо розширення рамок порівнянності звітності та покращення міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (МСБО). Європейська інтеграція та державна політика України щодо адаптації національного законодавства до європейських норм, враховуючи світовий досвід гармонізації бухгалтерського обліку в країнах ЄС, повинні визначити перелік пріоритетних завдань наближення діючого та майбутнього законодавства України до законодавства ЄС, що є важливою передумовою зміцнення економічних зв'язків між Україною та ЄС у найближчому майбутньому.

Література:

1. Бураковський І. Україна і європейська інтеграція / І. Бураковський, Г. Немиря, О. Павлюк // Політика і час. – 2000. – №3-4. – С. 5-14.
2. Міжнародні стандарти фінансової звітності [Електронний ресурс] / Режим доступу: // http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/929_010?test=XX7MfyrCSgkyfRQIZiSHJw7PHI41Ms80msh8Ie6
3. Закон України «Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу» від 18.03.2004р. [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1629-15>
4. Бухгалтерський облік: основи організації [Електронний ресурс] / Режим доступу: // <http://ru.osvita.ua/vnz/reports/accountant/17298/>
5. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні, від 16.07.99 р., № 996 – XIV, Закон України [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.
6. Яцишин С.Р. Аспекти формування облікової політики підприємства [Електронний ресурс] / С.Р. Яцишин // Економічні науки. – Серія «Облік і фінанси». – 2011. – Випуск 8 (29). – Ч.4. – Режим доступу: [http://www.nbu.gov.ua.](http://www.nbu.gov.ua;); <http://library.tneu.edu.ua/index.php/nmkd/73-resursy-biblioteku/pratsi-vykladachiv-tneu/ya/588-2011-12-13-08-04-11>

ЗМІНА ПРІОРИТЕТІВ У ПРОГРАМАХ КОРПОРАТИВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ В УКРАЇНІ

*Русал В.С., студентка, Федорова Н.С., к.е.н., старший викладач
Херсонський національний технічний університет*

На сьогоднішній день соціально відповідальне ведення бізнесу – це надважливий чинник інвестиційної привабливості компанії. Адже в умовах глобалізації неможливо залишатись осторонь світових трендів. Глобальний ринок зараз висуває низку умов: компанії, що активно провадять соціальну політику, в підсумку заощаджують до 40% витрат на просування своїх товарів чи послуг. Загалом, за висновками агенції Conference Board, у соціально відповідального бізнесу дохід на інвестований капітал вищий на 9,8%, дохід з активів – на 3,55%, з продажів – на 2,79%, а прибуток – на 63,5% [1].

Вітчизняний бізнес перестав сприймати свою соціальну відповідальність виключно як благодійність. Пріоритетним є поліпшення умов для персоналу, розвиток регіонів та підтримка споживачів.

Другою позитивною тенденцією є наслідування кращих міжнародних практик.